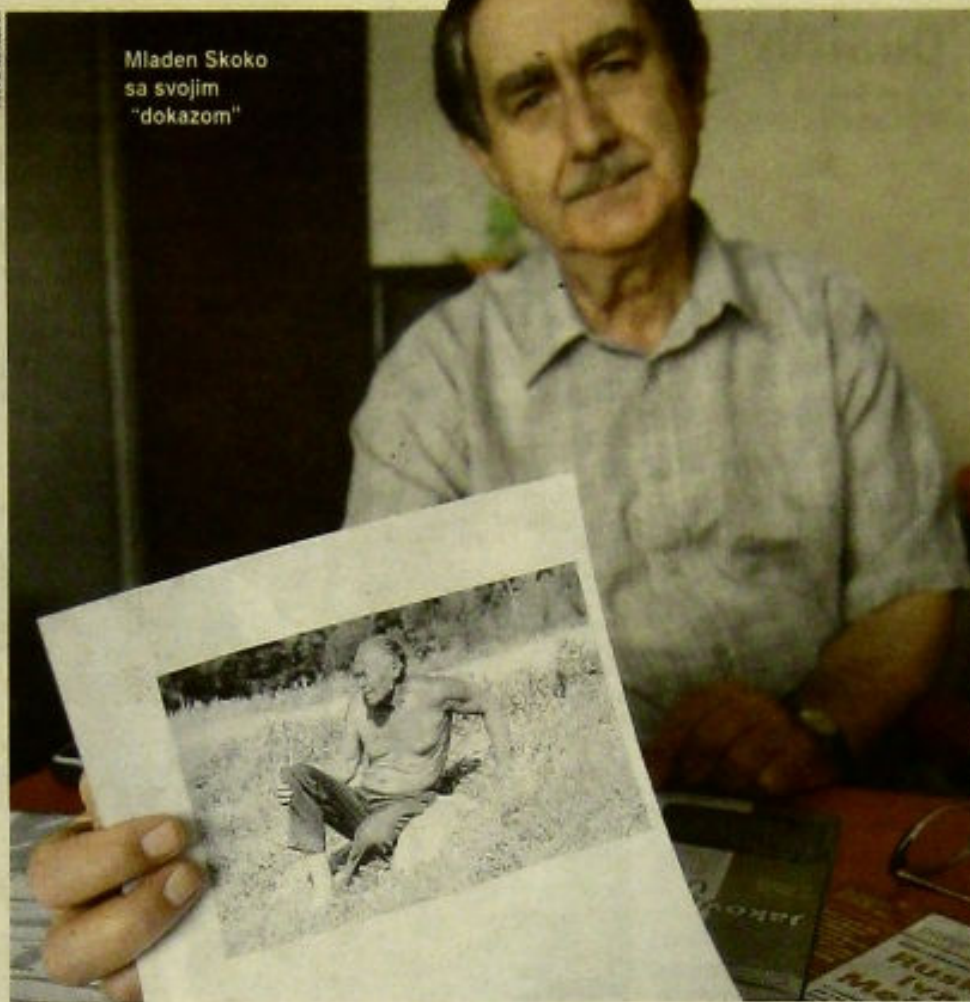

Umirovljeni zagrebački šumar Mladen Skoko otkriva tko je bio zagonetni Rus Ivan Jakovljevič, zvan Bukaška, koji je 1926. i 1927. pozirao velikom kiparu za njegovu glasovitu čikašku skulpturu Indijanci:

ANTO MARČIĆ

Mladen Skoko sa svojim "dokazom"

Razotkrio modela istražujući povijest hrvatskog šumarstva

Čovjek koji si je dao truda i koji je pronašao dokaz da je upravo Ivan Jakovljevič bio model Meštroviću za skulpturu Indijanaca je Mladen Skoko. Taj danas umirovljeni inženjer šumarstva rođen je 1933. godine u Dugoj Resi. U svojoj karijeri radio je u Šumskom gospodarstvu Karlovac, Šumarskoj školi Karlovac i Ina-Naftaplinu u Zagrebu kao specijalist za obrazovanje. Bio je jedan od urednika i suradnika Hrvatskog šumarskog životopisnog leksikona, u kojem je obradio oko 600 životopisa, između ostalih i Ivana Jakovljeviča. Suradnik je i glasila Šumarski list i časopisa Hrvatske šume, a bavi se istraživanjem povijesti šumarstva u Hrvatskoj.

MEŠTROVIĆEV MANEKEN

Gol bi zajašil drvenog konja, a gospon profesor bi delal...

Ime Rusa Ivana Jakovljeva, zvanog Bukaška, rijetko kome će zazvučati poznato. Malo je onih koji znaju tko je on, gdje se rodio, živio, radio, s kim se družio... A opet, kraj njegovog lica, mišićavog tijela na konju koje se napinje u trenutku kada baca koplje, svakog dana prođe na tisuće stanovnika Chicaga i njihovih gostiju i uvijek mu se iznova dive. I tako svakog dana od listopada 2008. Tada je u Grant parku u Chicagu postavljena skulptura Indijanci na konju, čuvenog hrvatskog kipara Ivana Meštrovića - za koju mu je upravo Ivan Jakovljević pozirao u njegovu zagrebačkom atelijeru u Mletačkoj ulici tijekom 1926. i 1927. godine.

Dva metra visoki Jakovljević u hrvatskoj je metropoli u to vrijeme bio student Gospodarsko-šumarskog fakulteta na kojem je 1932. godine i diplomirao. Svi su ga od milja zvali Bukaška, što na ruskom znači nešto malo, sitno kao bubica. No, da je studentske dane kratko i u Meštrovićeve atelije-ru podatak je koji je sve do prije nekoliko godina bio nepoznat i najvećim štovateljima velikog Meštrovića, čija će se obljetnica rođenja proslaviti 15. kolovoza. Čak ni osnivači današnjeg Muzeja Ivan Meštrović nisu znali za Ivana Jakovljeva.

I vjerojatno nikada i ne bi doznali da ga nije slučajno "razotkrio" Mladen Sko-

ko, dan prije samira u Zagrebu. Istraživao je hrvatsko šumarstvo i šumare za Hrvatski šumarski životopisni leksikon te je došao i do Ivana Jakovljeva, koji je u Hrvatskoj do 1945. godine radio u Crikvenici, Rabu i na Sušaku te u odjelu za uređivanje šuma Ministarstva šumarstva NDH-a u Jurišćevoj ulici u Zagrebu. Tražeći podatke o Jakovljevu, od glazbenice Vesne Šir doznaje kako je upravo on bio Meštrovićeve maneken za skulpturu Indijanaca te je krenuo u potragu za dokazom, koji će tu priču i potvrditi. I našao ga je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Krio se u članku "Intelektualci kao konobari, šoferi, statisti, stražari i tramvajski kondukteri" objavljenom 1935. godine u zagrebačkom dnevnom listu "Večer".

Jakovljević je tada bio apsolvent na šumarskom fakultetu, a novinaru "Večeri" pohvalio se da je Meštrovićeve model u Hrvatskom narodnom kazalištu, gdje je radio kao statist. Razgovarali su za vrijeme stanke između prvog i drugog čina Delibesove opere "Lakme".

- Na Savi, znate, opazil menja, i rekli: Gle, kakav ogromni i jaki čelovjek! I brzo postal model u Umjetničkoj akademiji. Tam me vidil naš veliki majstor i profesor g. Meštrović i pozval me da dodjem u njegov ateljer u Gornjem gradu - ispričao je za "Večer" Jakovljević. U ateljer je, stoji u članku, dolazio oko 11

sati, svukao bi se dogola, uzeo luk i strelicu, zajašio na drvenog konja.

- Nategnul sam luk, napel mišiće i sedel, a gospod profesor delal svoje Indijance - otkrio je Jakovljević. U Meštrovićeve ateljer dolazio je mjesec dana, svaki dan po pola sata. No, osim poziranja Meštroviću, Bukaška je pjevao i u "Ćirilometodskom koru", zboru "Zvonimir", "Sloboda", "Trešnjevka", "Maksimir" i "Oratorijskom zboru" te se sve do svoje smrti 27. rujna 1997. godine u Taškentu dopisivao sa svojim zagrebačkim prijateljima, profesorima glazbe Dionizjem Sabadošem i Zlatkom Širom. Njegov prepoznatljiv bas svi koji bi čuli nisu tako lako zaboravljali, a poznat je bio i po svirci balalajke. Oni koji su ga poznavali kažu da je jako volio Zagreb i Hrvatsku u koju je došao 1924. godine. Zvao ju je drugom domovinom koja mu je dala šumu, svirku, pjesme i prijatelje. Dala mu je i slavu jer - diveći se Meštrovićevim Indijancima, divimo se i Bukaški.

Ivan Jakovljević Bukaška - "Indijanski profil" koji je još u mladim danima očarao velikog majstora Meštrovića i bio mu model za glasovitu čikašku skulpturu Indijanca na konju (mala slika)...

ZANIMLJIVA BIOGRAFIJA IVANA JAKOVljeVA:

Oženio se tek sa 90 godina!

Ivan Jakovljević rođen je 23. ožujka 1903. godine u Nižne-Ćirsku u Rusiji. Nakon završene trogodišnje osnovne i četverogodišnje škole 1919. godine upisuje se u peti razred gimnazije, ali već 20. prosinca iste godine je uhićen i iste noći izveden je na strjeljanje. No, preživio je i pobjegao iz rodnog kraja. Prvo je došao na Krim, zatim u Tursku i preko Grčke i Afrike, početkom 1920. godine dolazi u tadašnju Kraljevinu SHS. U Bileći je

upisao rusku vojnu gimnaziju, koju i završava 1924. godine kada dolazi u 1939. Zagreb, gdje je 1932. godine diplomirao na Gospodarsko-šumarskom fakultetu. Kao šumar radio je u Crikvenici, na Rabu, Sušaku, Brinju, Gospiću, Garešnici... Kada je 1948. godine došlo do raskida tadašnje FNR Jugoslavije s Informbiroom, Jakovljević se dvije godine poslije odlučio napustiti Hrvatsku. Vlasti SSSR-a upućuju ga u

Mađarsku, a 1956. godine u Taškent gdje je kao glavni inženjer - projektant radio na projektiranju prometnice, pošumljavanju stepa i ozelenjavanju gradova. U mirovinu odlazi 1963. godine. Kao 90-godišnjak se prvi put oženio nadajući se doživotnoj pomoći u zamjenu za svoj mali stan, no kako mu supruga nije pomagala zatražio je pomoć od Prohorove A. S., koja se o Jakovljeviću brinula do njegove smrti 1997. godine.

BUKAŠKA O UPOZNAVANJU S MEŠTROVIĆOM Jakovljević bio apsolvant na šumarskom fakultetu i radio kao statist u zagrebačkom HNK: "Na Savi, znate, opazil menja, i rekl: Gle, kakav ogromni i jaki čelovjek! I brzo postal model u Umjetničkoj akademiji. Tam me vidli naš veliki majstor i profesor g. Meštrović i pozval me da dodjem u njegov atelier u Gornjem gradu..."

O MEŠTROVIĆEVIM INDIJANCIMA: Dobio posao nakon izložbe

Čuveni hrvatski kipar Ivan Meštrović svoje Indijance počeo je raditi 1926. godine. Spomenici su rađeni u gipsu i lijevani u Zagrebu 1927. godine, a u Chicagu su otkriveni 1928. godine. Radovi su financirani iz fonda od milijun dolara koje je nakon svoje

smrti oporučno ostavio Amerikanac B. F. Ferguson za uljepšavanje Chicaga javnim spomenicima. Narudžba je Meštroviću za Indijance stigla nakon njegove velike izložbe održane 1925. godine u Art Institute of Chicago. Činjenica da je "posao"

dobio Meštrović, a ne neki američki kipar samo potvrđuje koliki je ugled naš umjetnik uživao u SAD-u. Indijance je koncipirao kao kompoziciju od dvije odvojene skulpture, visoke šest i dugačke četiri metra, a postavljene su na visoka granitna postolja.

Mladi Ivan Meštrović

U Meštrovićev atelier u Mletačkoj je dolazio svaki dan oko 11 sati, svukao bi se dogola, uzeo luk i strelicu i zajašio na drvenog konja: "Nategnul sam luk, napel mišiće i sedel, a gospon profesor delal svoje Indijance...", pohvalio se 1935. Jakovljević novinaru lista "Večer"